

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО
Факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха
Відділ аспірантури та докторантури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

Наталя ЗАМКОВА
2026 р.

ПРОГРАМА

фахового екзамену для вступу до аспірантури за третім
(освітньо-науковим) рівнем

Галузь знань Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність В11 Філологія (за спеціалізаціями)
Освітньо-наукова програма «Філологія. Українська мова»

Розробники:

Завальнюк Інна Яківна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;

Павлушенко Ольга Андріївна, гарант освітньо-наукової програми, кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри української мови Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри української літератури.

Протокол № 10 від 06.05.2026 р.

Завідувач кафедри української літератури

доц. Віннічук А.П.

Програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри української мови.

Протокол № 11 від 06.05.2026 р.

Завідувач кафедри української мови

доц. Павлушенко О.А.

Програма розглянута і схвалена на засіданні навчально-методичної комісії факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Протокол № 5 від 11.05.2026 р.

Голова НМК

Богачук І. М.

Програма розглянута і схвалена на засіданні вченої ради факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Протокол № 11 від 13.05.2026 р.

Декан ФФЖ

доц. Гандзюк В. О.

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка	4
2. Зміст програми	5
3. Список рекомендованої літератури та інформаційні ресурси	9
4. Критерії оцінювання знань фахового вступного екзамену	11

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового вступного екзамену з української мови та української літератури спрямована на перевірку знань майбутніх здобувачів наукового ступеня доктора філософії з філології в галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, за спеціальністю В11 Філологія (за спеціалізаціями) у площині лінгвістичних характеристик одиниць лексичного, фонетичного, граматичного, стилістичного рівнів української мови, а також оволодіння практичними навичками аналізу мовних явищ та процесів, які ґрунтуються на глибокому знанні теорії мови; в аспекті висвітлення найбільш типових явищ та фактів літературного життя й процесу кожного періоду, окреслення гуманістичного пафосу літератури, використання її кращих здобутків письменниками різних епох.

Зміст пропонованої програми спрямований на реалізацію завдань фахової підготовки філолога, науково спроможного, такого, що володіє сучасними лінгвістичними та літературними знаннями та умінням творчо застосовувати їх у практиці.

Вступний екзамен з української мови та української літератури має на меті з'ясувати рівень фахових компетентностей, теоретичних знань і практичних навичок вступників до аспірантури із засадничих дисциплін «Сучасна українська літературна мова» й «Історія української літератури», визначити готовність вступників до засвоєння програми підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів вищої кваліфікації, яка відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти та восьмому кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікацій.

Вступний екзамен з української мови для освітньо-наукової програми «Українська мова» проводиться в усній формі: кожен вступник надає відповіді на три питання, розміщені в обраному ним білеті.

2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Сучасна українська літературна мова

Вступ

Місце української мови серед інших слов'янських мов. Теорії щодо походження української мови. Державний статус української мови. «Закон про мови» в Україні, труднощі його здійснення.

Писемна і усна форми сучасної української літературної мови, їх спільні і відмінні риси. Поняття про норми, типи літературних норм.

Мова і суспільний прогрес. Функціональні стилі української літературної мови, джерела їх розвитку і збагачення.

Значення творчості І.П. Котляревського і Т.Г. Шевченка в історії розвитку української літературної мови.

Роль наукових праць, наукових та науково-методичних журналів для розвитку теорії і практики української літературної мови.

Діалекти української мови.

«Сучасна українська літературна мова. Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Орфографія. Графіка»

Фонетика української літературної мови як учення про її звукову систему, про артикуляційні та акустичні властивості звуків. Фонологія як учення про систему фонем української літературної мови. Поняття фонем. Основний вияв і варіанти фонем.

Система фонем сучасної української літературної мови. Голосні фонем, їх класифікація. Артикуляційна й акустична характеристики голосних фонем української літературної мови в ненаголошеній і наголошеній позиціях.

Живі (фонетичні) чергування. Асиміляція приголосних. Дисиміляція.

Зміна приголосних Г, Ж, З; К, Ч, Ц; Х, Ш, С перед суфіксами –ськ- та -ств-. Зміни приголосних перед суфіксом -ин-.

Асиміляція приголосних за дзвінкістю/глухістю. Асиміляція приголосних за м'якістю і місцем творення. Чергування приголосних з фонемним нулем.

Історичні чергування голосних і приголосних: найдавніші чергування голосних, чергування о та е з фонемним нулем, чергування о/е з і, о/е після шиплячих та й; суть та історичні умови чергувань г,к,х/ж,ч,ш/з',ц',с'.

Комбінування живих та історичних чергувань при словотворенні. Дисиміляція.

Приголосні фонем сучасної української мови, їх класифікація.

Склад як фонетична одиниця. Типи складів. Основні закономірності складоподілу в українській мові. Морфемне членування слова і складоподіл.

Морфеміка. Поняття морфем. Типи морфем. Історичні зміни в морфемній структурі слова.

Орфоепія як розділ мовознавства. Суспільне значення орфоепічних норм. Вимова голосних у ненаголошеній і наголошеній позиціях. Вимова приголосних, звукосполучень та слів іншомовного походження. Засоби милозвучності української мови.

Графіка. Літерні і нелітерні графічні засоби. Співвідношення між буквами і звуками української мови. Алфавіт. Правила вживання ь та апострофа в українській мові.

Українська орфографія як розділ мовознавчої науки. Співвідношення орфографії з графікою та орфоепією. Принципи української орфографії.

«Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія»

Українська лексика з погляду походження. Найважливіші фонетичні і словотворчі ознаки власне українських слів.

Лексика з погляду вживання. Неологізми. Архаїзми. Історизми.

Українська лексикологія як розділ мовознавчої науки. Слово як лексична одиниця мови. Слово і поняття. Однозначні слова. Слова-терміни. Багатозначні слова. Пряме і переносне значення слів.

Омоніми. Розмежування омонімії і полісемії. Пароніми.

Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми.

Полісемія. Типи переносних значень.

Поняття про фразеологію. Фразеологічні одиниці, їх класифікація. Джерела фразеологізмів.

Лексикографія. Словники лінгвістичні й енциклопедичні. Типи лінгвістичних словників.

«Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір»

Основні способи творення слів у сучасній українській літературній мові. Морфологічне і неморфологічне словотворення.

Словотвір як окремий розділ мовознавства. Зв'язок словотвору з іншими розділами мовознавчої науки. Засоби словотвору; поняття про непохідну і похідну твірну основу; словотвірні афікси.

«Сучасна українська літературна мова. Морфологія»

Граматика української мови як вчення про її граматичну будову. Розділи граматики – морфологія і синтаксис. Граматичне значення слів у відношенні до лексичного значення. Способи вираження граматичних значень слів в українській мові.

Українська морфологія як граматичне вчення про частини мови в українській мові. Граматичне значення, граматична форма і граматична категорія. Частини мови і принципи їх виділення в українській мові. Повнозначні і неповнозначні частини мови. Вигук як окрема частина мови.

Іменник, його значення, морфологічні ознаки і синтаксична роль. Лексико-семантичні групи (категорії) іменників.

Граматичні категорії числа й відмінка іменника. Категорія роду іменника. Іменники спільного роду. Іменники подвійного роду. Родова диференціація невідмінюваних іменників. Словотвір іменників. Написання складних іменників разом, через дефіс.

Відмінювання іменників II та IV відмін. Невідмінювані іменники. Іменники, що мають тільки форму множини. Відмінювання іменників прикметникової форми.

Відмінкова система іменників.

Прикметник, його значення і синтаксична роль. Розряди прикметників. Взаємоперехід розрядів прикметників. Прикметники членні і нечленні, стягнені і нестягнені форми.

Числівник, його значення і основні граматичні ознаки. Відмежування числівників від інших слів з кількісним значенням. Розряди числівників за значенням. Відмінювання числівників.

Відмінювання числівників. Творення числівників (в історичному освітленні).

Займенник, його значення; співвіднесеність займенників з іншими частинами мови.

Розряди займенників за значенням. Відмінювання займенників.

Прислівник. Значення розряди прислівників. Ступені порівняння прислівників. Адвербіалізація.

Написання складних прислівників разом, окремо, через дефіс.

Дієслово, його значення, морфологічні ознаки та синтаксична роль. Дієвідмінювані, відмінювані і незмінні форми дієслова. Неозначена форма (інфінітив) як початкова форма дієслова.

Категорія виду дієслова. Способи творення видових значень. Двовидові й одновидові дієслова.

Категорія часу дієслова. Категорія виду дієслова. Зв'язок категорій виду з категорією способу і часу.

Категорія особи дієслова. Категорія способу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова. Творення дієприкметників активного і пасивного стану. Дієприслівник.

Статус прийменника у системі частин мови: загальна характеристика. Явище препозитивації.

Службові частини мови.

Сполучник як частина мови. Класифікація сполучників. Розмежування сполучників і омонімічних сполучних слів.

Частки. Зв'язка. Модальні слова. Вигуки.

Явища інтерференції в системі морфологічних підкласів в українській мові.

«Сучасна українська літературна мова. Синтаксис»

Синтаксис української мови як учення про будову речень і словосполучень. Речення і словосполучення як предмет синтаксису. Речення як основна одиниця мови. Основні ознаки речення.

Складне речення, його визначальні ознаки. Змістова, структурна та інтонаційна єдність частин складного речення. Засоби зв'язку частин складного речення. Типи складних речень.

Основи поділу речень на прості й складні. Визначальні структурно-семантичні ознаки простого речення. Речення двоскладні та односкладні, поширені й непоширені, повні й неповні (загальна характеристика).

Типи підрядного зв'язку у структурі простого речення: узгодження, керування, прилягання, тяжіння.

Поняття про односкладні речення. Класифікація односкладних речень, їх характеристика.

Неповні речення, їх класифікація. Відмежування неповних речень від односкладних номінативних.

Складнопідрядні речення з кількома підрядними (послідовна підрядність, однорідна і неоднорідна супідрядність).

Складносурядне речення у системі складного речення. Пунктуація в ССР.

Складнопідрядні речення нерозчленованої структури.

Складнопідрядні речення розчленованої структури.

Складні багатокомпонентні конструкції

Суб'єктивно-модальні форми в українській мові. Вставлені одиниці.

Конструкції з чужим мовленням.

Речення з відокремленими другорядними членами. Поняття про відокремлення. Загальні умови та причини відокремлення другорядних членів.

Огляд вживання розділових знаків у складному реченні.

Вставні та вставлені одиниці.

Другорядні члени речення. Способи їх вираження. Аналітизм у системі другорядних членів речення.

Засоби поєднання предикативних частин у складному реченні.

Огляд вживання розділових знаків у простому реченні

Основні умови відокремлення другорядних членів речення.

Речення з однорідними членами. Способи вираження однорідності. Однорідні означення та їх відмінності від неоднорідних. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами, їх синтаксична роль.

Безсполучникові складні речення.

Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Способи їхнього вираження. Тире між підметом і присудком.

Словосполучення як некомунікативна синтаксична одиниця. Розмежування вільних синтаксичних словосполучень і лексичних та фразеологічних сполучень слів. Підрядні словосполучення і вираження в них синтаксичних відношень – означальних, об'єктних,

адвербіальних. Типи підрядних словосполучень за морфологічним вираженням підпорядковуючого члена, за способом зв'язку (узгодження, керування, прилягання).

Характеристика найважливіших теоретичних праць з різних розділів української мови.

Звертання в українській мові.

Історія української літератури

Вступ

Усна народна творчість. Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових та родинно-побутових пісень.

Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри», «За світ встали козаченьки».

Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то Хміль».

Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку». Балада «Бондарівна».

Давня українська література. «Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги, про напад хозарів). «Слово про похід Ігорів».

Григорій Сковорода. «De libertate», «Всякому місту – звичай і права», «Бджола та Шершень».

Література кінця XVIII – початку XX ст.

Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка».

Григорій Квітка-Основ'яненко. «Маруся».

Тарас Шевченко. «До Основ'яненка», «Катерина», «Гайдамаки», «Кавказ», «Сон» («У всякого своя доля»), «І мертвим, і живим, і ненародженим...», «Заповіт», «Мені однаково».

Пантелеймон Куліш. «Чорна рада».

Марко Вовчок. «Максим Гримач».

Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я».

Панас Мирний «Хіба ревуть воли, як ясла повні?».

Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля».

Іван Франко. «Гімн», «Чого являєшся мені у сні», «Мойсей».

Література XX ст.

Михайло Коцюбинський. «Тіні забутих предків», «Intermezzo».

Ольга Кобилянська. «Земля».

Леся Українка. «Contra spem spero!», «Лісова пісня».

Василь Стефаник. «Камінний хрест».

Микола Вороний. «Блакитна Панна».

Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!...».

Володимир Винниченко. «Момент».

Павло Тичина. «О панно Інно», «Арфами, арфами...», «Ви знаєте, як липа шелестить...».

Максим Рильський «Молюсь і вірю...».

Микола Хвильовий. «Я (Романтика)».

Юрій Яновський. «Подвійне коло», «Шаланда в морі».

Володимир Сосюра. «Любіть Україну».

Валер'ян Підмогильний. «Місто».

Остап Вишня. «Моя автобіографія», «Сом».

Микола Куліш. «Мина Мазайло».

Богдан-Ігор Антонич. «Різдво».

Олександр Довженко. «Україна в огні», «Зачарована Десна».

Андрій Малишко «Пісня про рушник».

Василь Симоненко. «Лебеді материнства».

Олесь Гончар. «За мить щастя».

Григор Тютюнник. «Три зозулі з поклоном».
Василь Стус. «Як добре те, що смерті не боюся я», «О землі втрачена, явився!..».
Іван Драч. «Балада про соняшник».
Ліна Костенко. «Страшні слова, коли вони мовчать», «Українське альфреско»,
«Маруся Чурай».

Твори українських письменників-емігрантів.

Іван Багряний. «Тигролови».

Євген Маланюк. «Стилет чи стилос?».

Сучасний літературний процес. Загальний огляд, основні тенденції.

Літературні угруповання (Бу-Ба-Бу, «Нова дегенерація», «Пропала грамота»,
«ЛуГоСад»). Творчість Юрія Андруховича, Оксани Забужко, Ігоря Римарука.

Утворення АУП (Асоціації українських письменників).

Література елітарна і масова, белетристика.

Постмодернізм як один із художніх напрямів мистецтва 90-х років, його риси.

Сучасні часописи та альманахи.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Сучасна українська літературна мова

Основна література

1. Вихованець І. Граматика української мови: Синтаксис. Київ, 1993.
2. Гливінська Л. Сучасна українська літературна мова. Фонетика: навч. посіб. Київ: Логос, 2008. 315 с.
3. Городенська К. Г. Сполучникові складносурядні речення української мови в нових координатах формально-граматичної та семантико-синтаксичної структури: монографія. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2022. 208 с.
4. Гороф'янюк І.В. Сучасна українська літературна мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія: практикум: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності Філологія. Вінниця: ПП Балюк І.Б, 2016. 160 с.
5. Гороф'янюк І. В., Павлушенко О. А., Павликівська Н. М., Прокопчук Л. В. Сучасна українська літературна мова: підготовка до атестації : навчальний посібник для підготовки здобувачів СВО бакалавр галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, 03 Гуманітарні науки, спец. 014 Середня освіта (Українська мова і література), 035 Філологія. Українська мова та література. Вінниця: Твори, 2021. 158 с.
6. Горпинич В. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфонологія. Київ: Вища школа, 1999.
7. Граматика сучасної української мови. Морфологія /І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська, А. П. Загнітко, С. О. Соколова; за ред. К. Г. Городенської. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.
8. Завальнюк І. Я. Другорядні члени речення як поширювачі структурної основи речення: критерії та прийоми розмежування неморфологізованих форм. *Філологічний дискурс*. Хмельницький, 2020. Вип. 10. С. 228–238.
<https://doi.org/10.31475/fil.dys.2020.10.2.3>
9. Іваницька Н.Л., Родюк Н.Ю. Типологія основних синтаксичних одиниць у сучасній українській граматиці та лінгводидактиці. *Наукові записки Вінницького державного*

педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство). Вінниця : ТОВ «фірма Планер», 2021. Вип. 33. С. 95–105. <https://doi.org/10.31652/2521-1307-2021-33-95-106>

10. Дудик П. Просте ускладнене речення. Вінниця; ВДПУ, 2002.
11. Дудик П. С., Прокопчук Л. В. Синтаксис української мови: підручник. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 384 с.
12. Кухар Н. І. Загальне мовознавство. Навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра. Вінниця: ТОВ "ДРУК-ПЛЮС", 2024. 92 с.
13. Прокопчук Л. В., Павлушенко О. А. Синтаксис простого речення : навч. посіб. Вінниця: ТОВ «Твори», 2023. <https://www.scribd.com/document/753048678/Синтаксис-простого-речення>
14. Сучасна українська літературна мова / за ред. Плющ М.Я. 7-е вид. Київ: Вища школа, 2009. 430 с.
15. Сучасна українська літературна мова / за ред. Пономарева О. Д. Київ: Либідь, 2001.
16. Українська мова. Енциклопедія / за ред. В. М. Русанівського. Київ, 2000.
17. Український правопис. Київ: Наукова думка, 2019. 392 с.
18. Христіанінова Р. О. Складнопідрядні речення в сучасній українській літературній мові: монографія. Київ: Інститут української мови; Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012. 368 с.
19. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови. Київ, 2004.
20. Шевельов Ю. Історична фонологія української мови: перекл. з англ. Харків: Акта, 2002. 1054 с.

Додаткова література

1. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Видання друге, істотно доповнене. Київ: КММ, 2019. 208 с.
2. Завальнюк І., Іваницька Н. Семантична єдність повнозначних словоназв: категорійний статус та лінгвальні ознаки складових. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство): збірник наукових праць*. Вінниця, 2022. Вип. 34. С. 9–22. <https://doi.org/10.31652/2521-1307-2022-34-9-23>
3. Завальнюк І., Іваницька Н. Сильові властивості употужнення ознаки «однорідність» у структурі простого речення сучасної української літературної мови. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство) : збірник наукових праць*. Вінниця, 2023. Вип. 36. С. 40–53. <https://doi.org/10.31652/2521-1307-2022-36-40-53>
4. Загнітко А. Морфологічні категорії іменника в синтагматиці і парадигматиці. Київ: НМК ВО, 1990. 132 с.
5. Іваницька Н. Двоскладне речення в українській мові. Київ, 1986.
6. Коць Т. А. Аксіологічний і часовий виміри мовної норми. *Українська мова*. 2017. No 4. С. 42–49.
7. Слинко І. Синтаксис сучасної української літературної мови. Проблемні питання.

Київ, 1994.

8. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.

Інформаційні ресурси

1. «Мовознавство» науково-теоретичний журнал інституту мовознавства ім. О.О. Потебні URL: <http://www.movoznavstvo.org.ua/>
2. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ, 2007. URL: <http://terminy-mizhkult-komunikacii.wikidot.com/>
3. Методи лінгвістичних досліджень URL: <http://knowledge.allbest.ru/languages/2c0a65625b3ac68a5c53b88521>
4. Селіванова О.О Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава, 2006. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001849>
5. Українська мова. Енциклопедія / Редкол. : В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, М. П. Зяблюк та ін. Київ : Укр. енциклопедія, 2000. URL: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>
6. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство) URL: <https://sites.google.com/site/naukzapmovoznavstvo/%D0%B0%D1%80%D1%85%D1%96%D0%B2-archive>

Історія української літератури

Розділ

«Усна народна творчість»

Основна

1. Віннічук А. Український фольклор : навчальний посібник. 2-ге вид., перероблене та доповнене. Вінниця : «Твори», 2018. 172 с.
2. Лановик М., Лановик З. Українська усна народна творчість: підручник. 3-тє вид. Київ : Знання-Прес, 2005. 591 с.

Додаткова

1. Дмитренко М. Українська фольклористика: історія, теорія, практика. Київ : ред. часопису «Народознавство», 2001. 576 с.
2. Дмитренко М. Українська фольклористика: Акценти сьогодення / Розвідки, статті. Київ : В-во «Сталь», 2008. 235 с.
3. З перлин народної творчості : хрестоматія з української народної поетичної творчості / Упорядник А.П. Віннічук. Вінниця : «Твори». 2019. 125 с.
4. Семеног О. Український фольклор : навчальний посібник. Глухів, 2004. 254 с.
5. Українська фольклористика. Довідник / Укладання і загальна редакція Михайла Чорнопиского / М. Чорнопиский. Тернопіль : підручники і посібн., 2008. 448 с.

Розділ

«Історія української літератури Х – XVIII століття»

Основна

1. Білоус П. Історія української літератури XI–XVIII ст. : навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2009. 424 с.
2. Білоус П., Білоус О. Українська література XI–XVIII ст. : навч. посіб. Для самостійної роботи студента. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 360 с.

3. Шевчук В. Муза Роксоланська : у 2 кн. Кн. 1. Київ, 2004; Кн. 2. Київ, 2005.

Додаткова

1. Білоус П. Давня українська література в школі : навчальні матеріали. Житомир, 2007.
2. Білоус П. Давньоукраїнська література і фольклор: проблема художнього коду. Житомир, 2006.
3. Грушевський М. Історія української літератури : у 6-ти кн., 9-ти т. Київ, 1993–1995.
4. Єфремов С. Історія українського письменства. Київ, 1995.
5. Жулинський М. Слово і доля : навчальний посібник [Г. Сковорода]. Київ, 2006. 640 с.
6. Корпанюк М. Слово. Хрест. Шабля: Українське монастирсько-церковне, світське крайове літописання XVI–XVIII ст., компіляції козацького літописання XVIII ст. як історико-літературне явище. Київ, 2005. 904 с.
7. Новик О. Історія української літератури (давної) : навч. пос. Київ, 2007. 224 с.

Розділ

«Історія української літератури I половини XIX століття»

Основна

1. Віннічук А. Історія української літератури першої половини XIX століття : навчальний посібник. Вінниця : «Твори», 2020. 198 с.
2. Історія української літератури: Перші десятиріччя XIX ст. / упор. П. Хропко, О. Гнідан, П. Орлик. Київ, 1992. 510 с.
3. Історія української літератури XIX ст. : у 3-х книгах / за ред. М. Яценка. Київ, 1995. 670 с.
4. Історія української літератури XIX ст. : у 2-х книгах / за ред. М. Жулинського. Київ : Либідь, 2005.

Додаткова

1. Дзюба І. Тарас Шевченко: життя і творчість. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». 2008. 718 с.
2. Зайцев П. Життя Тараса Шевченка. Київ. 1994. 352 с.
3. Зеров М. Українське письменство / Упорядник М. Сулима. Київ : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2002. 1301 с.
4. Лепкий Б. Про життя і твори Тараса Шевченка. Тернопіль, 2004. 184 с.
5. Нахлік Є. Перелицьований світ Івана Котляревського : текст – інтертекст – контекст. Львів. 2015. 543 с.

Розділ

«Історія української літератури II половини XIX – початку XX століття»

Основна

1. Агеева В. Жіночий простір: Феміністичний дискурс українського модернізму. Київ, 2003. 504 с.
2. Гром'як Р. Історія української літературної критики : посібник для студентів гуманітарних факультетів. Тернопіль, 1999. 233 с.
3. Денисюк І. Розвиток малої прози в українській літературі XIX – початку XX століття. Львів, 1999. 276 с.
4. Історія української літератури кінця XIX-початку XXI століття. У 10 т. / за ред. Ю. Коваліва. Київ, 2015.

Додаткова

1. Драй-Хмара М. Літературно-наукова спадщина. Київ, 2002. 260 с.
2. Історія української літератури XIX століття : у 2 кн. / за ред. акад. М. Жулинського. Київ, 2006. Кн. 2712 с.
3. Історія української літератури XX століття : У 2 т. / за ред. акад. В.

- Дончика. Київ, 1998. Т. 1. 464 с.
4. Історія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія : у 3 кн. / за ред. П. Федченка). Київ, 1998. Кн. 2. 352 с.
 5. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. Теорія літератури. Київ, 2002. С. 21–423.
 6. Панченко В. Володимир Винниченко: парадокси долі і творчості : книга розвідок і мандрівок. Київ, 2004.
 7. Соловей Е. Українська філософська лірика : навч. посіб. Київ, 1999. 368 с.
 8. Хороб С. Українська модерна драма кінця XIX – поч. XX століття: Неоромантизм, символізм, експресіонізм. Івано-Франківськ, 2002. 212 с.

Розділ

«Історія української літератури XX століття» Основна

1. Антологія української літературно-критичної думки першої половини XX століття / упоряд. Віра Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.
2. Зеров М. Українське письменство : збірник праць / упоряд. М. Сулима. Київ, 2003. 302 с.
3. Зеров М. Українське письменство XIX століття: Від Куліша до Винниченка. Київ, 2007. 568 с.
4. Наєнко М. Історія українського літературознавства і критики : підручник для філолог. факультетів. Київ, 2010. 360 с.

Додаткова

1. Агеєва В. Жіночий простір: Феміністичний дискурс українського модернізму. Київ, 2003. 504 с.
2. Драй-Хмара М. Літературно-наукова спадщина. Київ, 2002. 260 с.
3. Матющенко А. Час героя: Українська драматургія першої третини XX століття. Київ, 2004. 125 с.
4. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. Павличко С. Теорія літератури. Київ, 2002. С. 21–423.
5. Хороб С. Українська модерна драма кінця XIX – поч. XX століття: Неоромантизм, символізм, експресіонізм. Івано-Франківськ, 2002. 212 с.
6. Чикаленко Є. Спогади (1861-1907). Київ, 2003. 422 с.

Розділ

«Історія української літератури кінця XX – початку XXI століття»

Основна

1. Історія української літератури XX – початок XXI століття. У 3 т. / за ред. В. Кузьменка. Київ, 2014.
2. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. Київ : Критика, 2005. 263 с.
3. Наєнко М. Історія українського літературознавства. Київ : Академія, 2001. 280 с.
4. Харчук Р. Сучасна українська проза: Постмодерний період : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2008. 248 с.

Додаткова

1. Андрусяк І. Літпроцесія. Рецензії, есеї, статті. Донецьк : Видавнича агенція «OST», 2002. 112 с.
2. Грабович Г. До історії української літератури : дослідж., есеї, полеміка. Київ: Критика, 2003. 631 с.

3. Гундорова Т. Кітч і література. Травестії. Київ : Факт, 2008. 284 с.
4. Жулинський М. Подих третього тисячоліття. Луцьк, 2000.
5. Мала українська енциклопедія актуальної літератури. / упор. Андрухович Ю. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 1998.
6. Моренець В. Оксиморон : літературознавчі статті, дослідження, есеї. Київ : Аграр Медіа Груп, 2010.
7. Павличко С. Фемінізм / упоряд. та передмова Агєєва В. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2002. 322 с.

Словники

1. Кузьменко В. Словник літературознавчих термінів: навч. посіб. з літературознавства. Київ : Укр. письменник, 1997. 230 с.
2. Лесин В. Літературознавчі терміни : довідник для учнів / відп. ред. К. Фролова. Київ : Рад. школа, 1985. 251 с.
3. Літературознавчий словник-довідник/ Р. Гром'як, Ю. Ковалів та ін. Київ : Академія, 1997. 752 с.
4. Українська літературна енциклопедія : в 5-ти томах. Київ, 1988–1995.

Інформаційні ресурси

URL-адреси сайтів з української літератури

Освітній онлайн-ресурс

<http://litmisto.org.ua/>

Електронна бібліотека української літератури

<http://www.utoronto.ca/elul/Main-Ukr.html>

Гуманітарний архів «Антропос»

<http://www.anthropos.net.ua/jspui/>

Архів журналу «Слово і час»

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ЕКЗАМЕНУ

Оцінка за шкалами ECTS, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень студента
А 90-100 балів ВІДМІННО	Вступник до аспірантури володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності. Вступник до аспірантури проявляє нешаблонне мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання. Вступник до аспірантури спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного	ВИСОКИЙ

	становлення. Вступник до аспірантури проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.	
В 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ	Вступник до аспірантури володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні. Вступник до аспірантури володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань вступник до аспірантури спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь. Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій. Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.	ВИСОКИЙ
С 75-79 балів ДОБРЕ	Вступник до аспірантури володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях. Вступник до аспірантури усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком. Вступник до аспірантури спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій тощо. Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.	ДОБРИЙ
Д 60-74 балів ЗАДОВІЛЬНО	Вступник до аспірантури володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій тощо. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок Навчально-пізнавальна активність вступника до аспірантури є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.	ЗАДОВІЛЬНИЙ
Е 50-59 балів ДОСТАТНЬО	Вступник до аспірантури володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо. Виконання дій при роз'ясненні задач ,	НИЗЬКИЙ

	ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.	
Fх 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬНО	Вступник до аспірантури володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.	НЕЗАДОВІЛЬНИЙ
F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТО	Вступник до аспірантури володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.	

Вступник до аспірантури вважається таким, що склав вступний фаховий екзамen з української мови за спеціальністю 035 «Філологія» (освітньо-наукова програма «Філологія. Українська мова»), якщо його оцінка за усні відповіді на питання екзаменаційного білету становить 50 –100 балів. Якщо екзаменаційна оцінка є нижчою за 50 балів (0–49 балів), вступник до аспірантури вибуває з конкурсного відбору на спеціальність 035 «Філологія» (освітньо-наукова програма «Філологія. Українська мова»).